



## Høring i Transport- og kommunikasjonskomiteen, Samferdselsbudsjettet 2020 Prop. 1 S (2019 – 2020)

*MA – Rusfri Trafikk og Ung i trafikken er landsomfattende, frivillige medlemsorganisasjoner som arbeider for rusfri trafikk og trafikksikkerhet. Vårt langsiktige mål er at ingen skal dø eller bli skadet som følge av ruspåvirket kjøring.*

### **Programkategori 21.30 Veiformål: Oppfølging av Nasjonal transportplan 2018 - 2029**

For å nå etappemålet i 2029 i NTP om maksimalt 350 drepte og hardt skadde, er det viktig at nødvendige midler blir satt av til en forsterket innsats for trafikksikkerheten i årene fremover, både teknologisk, forebyggende og kunnskapshevende. I 2018 ble 108 personer drept på norske veier. I 2017 var tallet 106. 710 personer ble enten drept eller hardt skadd i trafikken i 2018. Til og med september i år er 73 drept i trafikken.

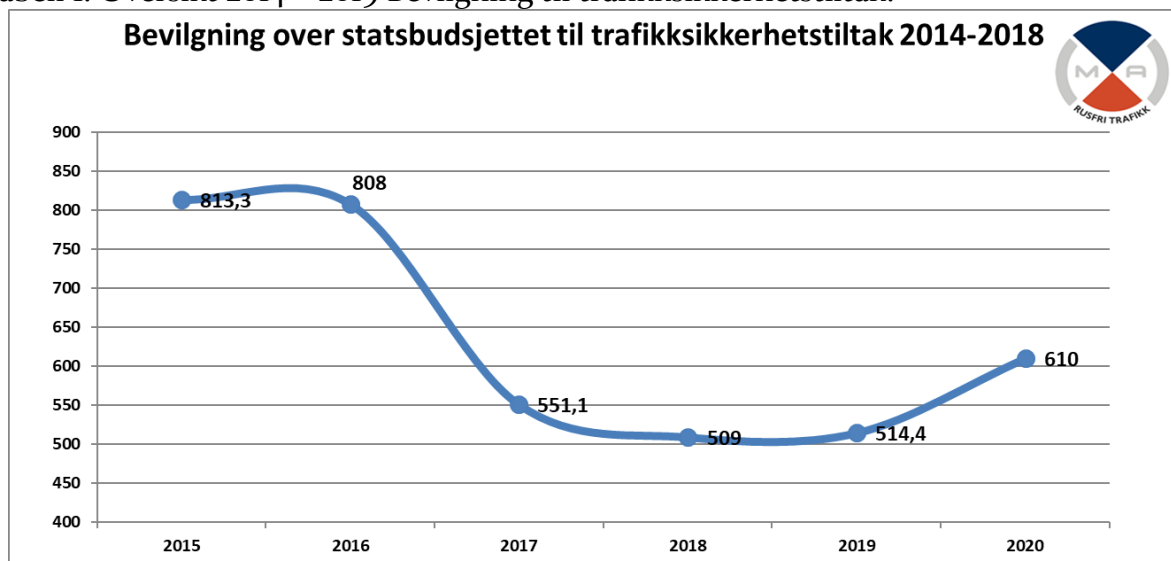
Frem til 2018 har reduksjonen i antall drepte og hardt skadde vært svakere enn målkurven i NTP. Først i 2018 så vi en markant nedgang i antall hardt skadde i trafikken.

Rus i trafikken er et betydelig problem. Ulykkesanalysegruppene (UAG) til Statens vegvesen viser at i 2018 var rus en avgjørende årsak i hele 34 prosent av alle dødsulykker. Folkehelseinstituttet har i tidligere undersøkelser vist at tallet trolig ligger rundt 30 prosent. Alkohol er fortsatt det vanligste rusmidlet i trafikken og det vi finner i flest trafikkulykker, ifølge Rettstoksikologisk institutt ved Universitetet i Oslo.

Under post 30 Riksvei-investeringer er det beskrevet at det settes av midler til *Trafikksikkerhetstiltak*. Denne summen øker fra NOK 514,4 mill. til NOK 610 mill. i 2020. Det er gledelig at summen nå ser ut til å øke sammenlignet med tidligere år, men fortsatt utgjør bevilgninger til trafikksikkerhet kun 0,1 prosent av forslag til statsbudsjett 2020. Midlene skal i hovedsak brukes til fysiske investeringer som midtrekkverk, sideterreng, kryssutbedringer, etc. Det er positivt med tryggere veier, men total satsing er for lav og for ensidig, og monner ikke når det gjelder **trafikantertede** tiltak. Bevilgninger til slike trafikksikkerhetstiltak er fortsatt svært lavt, og det er fortsatt langt igjen til vi ser bevilgninger slik vi så det for noen år tilbake. Dette bør tas på alvor og bevilgningene på programområdet trafikksikkerhet må økes.



Tabell 1: Oversikt 2014 – 2019 Bevilgning til trafikksikkerhetstiltak.



### Trafikantrettede tiltak som virker - alkohol som alternativ til tap av førerrett

Mange europeiske land, blant andre våre naboland, samt Canada og USA, benytter alkohol for promilledømte som et alternativ til fengselsstraff og tap av førerkort. Evalueringer viser mindre promillekjøring og trafikkulykker blant deltakerne. Ordningen er også anbefalt tatt i bruk sammen med et oppfølgingsprogram av en samlet fagekspertise. Et forslag til program ble utarbeidet både i 2008 og i 2012. Uten at et konkret arbeid med iverksetting av tiltaket har skjedd. Forslaget fra 2012 var begrenset til en gruppe med promillekjørere som kom under Kriminalomsorgens program mot ruspåvirket kjøring «På veg», som er en straffereaksjon med program i stedet for fengsel. Om en blir tatt med høy eller lav promille, er etter vår oppfatning ikke relevant. Vi har et meget strengt straffenivå for promillekjøring i Norge, selv ved lavpromille. Kjører du med promille og mister førerretten, mener vi derfor at du bør få tilbud om alkohol som alternativ til inndragning av førerkortet. Vi foreslår derfor at utredningen fra 2008 legges til grunn og oppdateres i forhold til nye lover og regler.

MA – Rusfri Trafikk og Ung i trafikken ønsker følgende merknad i Stortingsinnstillingen:

***Komiteen ber Regjeringen om å ta initiativ ovenfor alle involverte departementer om å utrede et alkoholprogram for Norge, slik at de som blir ilagt promilledom og får inndratt førerkortet kan få alkoholbetinget førerrett.***

### Frivillig trafikksikkerhetsarbeid generelt

Samferdselssektoren får bevilget nødvendige milliarder til veivedlikehold, til bygging av sikre veier og investeringer i infrastruktur. Men hittil har det kun vært fine ord og løfter om viktigheten av kunnskapsheving og forebyggende arbeid. Det bør settes av et større beløp til de myke og også svært viktige trafikksikkerhetstiltakene; nemlig det forebyggende og holdningsskapende arbeidet som de frivillige trafikksikkerhetsorganisasjonene bidrar med. I Sverige benytter man overskuddet fra de personlige

bilskiltene til dette formålet, gjennom *Skyllfondet*. Der kan man søke om midler til prosjekter og forskning på trafikksikkerhetstiltak. I Norge går overskuddet rett tilbake til SVV. MA – Rusfri Trafikk og Ung i trafikken mener at vi bør gjøre som Sverige, og etablere en tilsvarende tilskuddsordning i Norge.

Pr. i dag er eneste mulighet å søke midler fra Samferdselsdepartementets pott for Lokale trafikksikkerhetstiltak. Vi var forbauset over halveringa av denne potten for 2018-budsjettet og at det lave nivået ble opprettholdt i inneværende års budsjett. I forslaget til statsbudsjettet 2020 foreslås det å holde denne potten på samme lave nivå som i 2018, NOK 4 mill. MA – Rusfri Trafikk og Ung i trafikken mener at potten minst bør opp på nivå med 2016, NOK 8 mill.

Statsbudsjettet og Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg forutsetter at andre aktører enn de som får direkte støtte, bidrar til at etappemålet om maksimalt antall drepte og hardt skadde reduseres, **men det bevilges ingen midler til dette**. Vi mener at frivillige trafikksikkerhetsorganisasjoner også må tilgodeses med driftsstøtte. Det bør derfor etableres en søkbar tilskuddsordning fra neste års budsjett av.

Med vennlig hilsen

**MA – Rusfri Trafikk og Ung i trafikken**



Elisabeth Fjellvang Kristoffersen  
Generalsekretær



Anne Beate Budalen  
Rådgiver trafikksikkerhet



Stig Sandstad  
Leder Ung i trafikken